

ЕПІДЕМІЯ ДЕРЕВ

Строкач
Дар'я

АНТИТИВІР2020

ЕПІДЕМІЯ ДЕРЕВ

Живіть! Не ставайте байдужими. Не ставайте деревами.

Це почалося раптово: дивна хвороба, природу якої не могли збагнути ні лікарі, ні вчені. Вона охопила увесь світ, знищивши майже четвертину населення. Хоча... Хвороба не вбила жодної душі, вона перетворювала людей на дерева... Спершу тіло поволі плямами ставало корою. Нехай це й було дивно, та не заважало жити. Але потім однієї миті ноги врастають у землю, перетворюються на корені, руки й решта тіла втрачають звичну гнучкість. З останнім подихом людина завмирає... Завмирає, знаючи, що більше не зможе ні ворухнутися, ні вдихнути повні груди повітря, ні побачити рідних... Вона буде тільки відчувати... Витончена людська постать за кілька днів, годин чи навіть хвилин перетвориться на звичайнісінький стовбур і гілки... Тисячі таких застигли на вулицях міст. Вони вросли в асфальт і паркові лави. Дехто став деревом на роботі, підперши стелю, дехто – вдома перед телевізором, на кухні, уві сні... Вони не померли, здавалося, а просто зробились інакшими. Вони досі живі, та все одно втрачені...

Усі перетворюються на різні дерева: дуби й берези, каштани й тополі... Діти стають молодими саджанцями, а дорослі – великими яблунями, кленами, липами... Бабуся Іри майже п'ять років тому перекинулася на вербу, стару й похилу. Її довге гілля хилилося до самої землі, вигиналося в усі боки, коли здіймався вітер і танцювало разом із ним. Дівчинка приходила до бабусі так часто, як лише вдавалося, розповідала різні історії, розплутувала неслухняну лозу. Чомусь Іра була впевнена, що бабуся все чує й відповідає онуці, просто іншою мовою. Але батьки в це не вірили. Вони говорили, що дерева можуть лише відчувати, проте не мають мозку, не можуть мислити, а відповідно й розуміти. Хай там що, а школярка Іра щоразу, приходячи до старої верби і притуляючись до неї, чула всередині товстого стовбура помірні удари серця бабусі... Деревя не зрубали, не викопували й не пересаджували. Вчені сподівалися знайти спосіб повернути ураженим людську подобу, але, що більше досліджували дивну недугу, то більше розуміли, що нічого про неї не знають. Хвороба не була викликана вірусом і не передавалася у жоден із досі відомих шляхів. Вона виникла нізвідки і вела в нікуди. Від початку епідемії минуло вже десять років, а на вулицях усього світу досі з'являлися нові й нові дерева.

—Привіт, Іриско! – сказав у школі якийсь хлопчина, та Іра його не знала, тому після короткого вітання пришвидшила хід. Вранішня сварка з батьками вже зіпсувала їй настрій.

—Чекай, – мовив незнайомец, швидко наздогнавши. – Я шукаю декого з вашого класу. Тимофій Шпак. Знаєш такого?

—Знаю...

—Можеш дещо йому віддати? Ось цього листа, – він простягнув звичайний білий конверт.

—Що це?

—Не знаю, передала його дівчина.

Школярка вирішила не розпитувати далі й погодилася. Прохання було дуже простим, хоча спершу й в кликало підозру. Дорогою стало помітно, що конверт відкритий, та Іра не читала чужих листів і цього просто передала адресату. Тім узяв послання, здивовано дивлячись на однокласницю.

—Ти не читала?

—Ні, – відповіла та й попрямувала до свого місця. Проте, схоже, лист привернув увагу всього класу.

—Відкривай швидше! – казали Тімові друзі, але він заховав конверт. Усі розчаровано зітхнули.

Іра лежала в ліжку, сумно пригадуючи, що було далі.

На перерві листа викрали. В ньому дійсно виявилось якесь любовне послання, але найгірше – всі думали, що його автор – Іра. І дарма було пояснювати, що конверт передав хлопчина, якому його передала дівчина... Як тепер іти до школи, котра й до цього здавалася пеклом?

Школярка робила вигляд, що спить. На вулиці було трохи туманно, тому батьки не відпустили її в парк до бабусі-верби. Усе складалося найгіршим чином. І хоч могло бути ще жахливіше, та колись веселій Ірисці стало байдуже.

—Ненавиджу своє життя, – тихо просичала вона крізь подушку.

Іра заснула. Нічне небо вкрилося зірками. Вулицями гуляв вітер, бавлячись гіллям численних дерев. Усюди шаруділо зелене листя. Дівчинка спала, вмостившись на правий бік. Її довге темне волосся стікало з голови на подушку... За лівим вухом Іриски шкіра поволі почала перетворюватися на кору дерева. Невелика гілочка з кількома бруньками...

Як уже говорилося раніше, ця хвороба не передається від однієї людини до іншої жодним чином, та навіть попри це, здорове населення цуралось уражених. Останні ставали відлюдниками. Іриска не відразу збагнула, чому парти навколо неї лишилися порожніми. Від неї намагалися триматись осторонь. Її уникали так, як ніколи досі.

—Ану швидко зайняли вільні парти! – вигукнула вчителька, побачивши, що на ряду коло вікна сидить лиш одна учениця. – Нічого з вами не станеться!

Проте марно.

У школі було дуже мало уражених, і до кожного з них ставилися так само.

—Привіт, Іриско! – знову почулось позаду. Цього разу голос належав Тіму, який наступної миті ніби виріс попереду.

—Я не писала того листа, що би ти собі не думав!

—Я знаю. Тому і... – його погляд раптом спинився трохи лівіше очей однокласниці.

—Це – те, що я думаю?

Іриска відразу прикрила вухо волоссям.

—Краще не підходь до мене. І без цього пліток достатньо... Через той лист.

Почався урок, але нічого не змінилося. Ряд Іриски так і лишався порожнім. Минуло кілька хвилин й у двері постукали. Це був Тім. Чому він спізнився? Хтозна, та чомусь надумав зайняти одне з місць біля вікна, просто перед Ірискою. За учнем ковзнули здивовані погляди класу.

—Здрастуй, сусідко, – шепнув Тім, відхилившись назад.

—Що ти робиш? – дорікала Іриска.

—Займаю вільне місце. Ще й коло вікна, – кепкував однокласник.

Школярка насупилася. Напевне, це була жирна крапка в її щасливому житті, яке от-от мало скінчитись. Іриска просто чекала, коли нарешті стане деревом, коли вже не буде чути сміх за спиною. Можливо, воно на краще – бути якоюсь рослиною. Не доведеться дивитись і відповідати, відводити погляд і терпіти однокласників. Треба лише трошки почекати... І все скінчиться...

Після занять школярку знову наздогнав Тім.

—Я хотів дещо сказати про той лист...

—Мені байдуже, що в тому твоєму любовному посланні!

—Ніяке це не послання! А тільки запрошення в кіно.

—Я кажу, мені байдуже! Це – приватний лист, і він твій.

—Його адресовано не мені...

—Все байдуже!

—А тобі.

Іриска замовкла.

—Я написав листа. І попросив друга передати його через тебе мені, сказати щось таке, щоби ти захотіла прочитати, що всередині...

—Я не читаю чужі листи.

Тім простягнув однокласниці складений аркуш паперу, але та, не вагаючись, відсунула його рукою. Тепер усе було байдуже. Ще зовсім недовго лишилося...

До вечора Ірисчині руки спіраллю вкрила темна дерев'яна кора. Батьки не збиралися вести дочку до лікаря, бо знали, він не допоможе... Не допоміг бабусі... Вуха Іриски майже повністю стало дерев'яним. Це відбувалося так швидко, дівчинка на мить захотіла жити далі. Та лише на мить. Іриска не змогла заснути, її остаточно підняла з ліжка єдина невгамовна думка: «Чому?» Школярка кинулася до телефона. Вона хотіла знайти ВСЕ про цю дивну епідемію...

Коли зафіксовано перший випадок захворювання? У кого? В якій країні? Де були наступні? Як епідемія поширювалась? Які масштаби? Найбільш уражені території? Що спільного мають хворі? Як швидко перетворюються на дерева? І найголовніше – яка ж причина?

Відповіді знайшлися, але останнє питання так і лишалося відкритим. Іриска перечитала всі сайти, передивилася всі сюжети, проте не знайшла нічого навіть схожого на розгадку. Звідки взялася ця епідемія? Що її викликало? Немає задач без рішення. Навіть в математиці за відсутності правильного числового значення відповіддю стає пуста множина! Але що тут? Іриска виписала в окремий зошит усе, що могло би допомогти наблизитися до розв'язки, та цього було мало. Занадто мало. Як школярка може знайти причини всесвітньої епідемії, якщо над цим ламають голови найкращі вчені світу?

Іриска згадала слова бабусі: «Ми всі перетворимось на дерева, коли наше існування втратить сенс, коли ми станемо непотрібними цьому світу, напевне...», а останнім, що вона сказала було: «Я, мабуть, вже просто не маю жити...» Іриска лягла спати, тільки тепер вона замислилася, що буде, коли її не стане... Що буде з батьками, друзями, нехай і не багатьма? Хто навідуватиме бабусю? «Якщо мені дійсно лишилося зовсім трошки... Тоді це трошки я маю не протягнути, а ПРОЖИТИ»

Школярка прокинулася в гарному настрої. Її руки стали майже чорними й виглядали, мов суцільна кора дерева, проте це нітрохи не стримувало рухи. З-за вуха визирала маленька гілочка, на якій, крім кількох зелених бруньок пишалися квіти вишні. Ну звісно ж! На кого ще могла перетворитись невисока темнокоса Іриска, як не на вишеньку! Школярка вибігла з кімнати страшенно усміхнена, чим вельми здивувала батьків. За сніданком донька запропонувала їм подивитись увечері пограти в лото. Тато й мама ошелешено презирнулись. Аби побачити ТАКІ їхні обличчя не шкода було і деревом стати.

Іриска зачесала волосся так, аби квітучу гілочку за вухом було видно якнайкраще. Чомусь дівчинці подобалося своєю хворобою лякати однокласників, а нові дерев'яні руки чудово з цим допомагали. Перший урок – біологія, а перед ним Іриска випадково підслухала Тімову розмову з учителем. Виявилось, менший братик школяра із тиждень тому раптово перестав їсти й пити, не хотів навіть гратися, а тепер його коліна почали темнішати, ставати дерев'яною корою. Тім шукав будь-який спосіб зупинити перетворення, та вчитель біології сказав, що в цьому питанні не допоможе нічим.

—Апчхи! – так Іриска викрила свою присутність.

—Ти підслуховувала?! – спалахнув Тім, але відразу замовк, побачивши руки однокласниці.

—Здається... Тобі це потрібніше, - вона простягнула Тімові зошит із нічною писаниною.

—Що це?

—Те, що мені не допомогло, а твоєму братові, можливо, допоможе.

Тім нашвидку прогортав зошит.

—Дякую.

—Навряд-чи ти щось там знайдеш, але не доведеться перечитувати весь інтернет.

—Справді, дякую. І вибач за того листа. Я з ним надто закрутив, – сказав Тім, потерши носа.

—А твоя пропозиція досі в силі? – випалила Триска, врешті, їй уже не було, чого втрачати.

—Ти про... Так, досі... Якщо сьогодні після школи?

—Чудово! Якщо до того часу я не стану деревом...

Решта однокласників обминали Триску десятою дорогою. Кожного уроку школярка просилася до дошки й хапала найбільшу крейду, а потім, сідаючи, зі сміхом спостерігала, як кожен наступний учень боїться торкнутися шматка, яким писала Триска. Усі чудово знали, що хвороба д рева не передається жодним чином, ЖОДНИМ, але однаково боялися. Школярка гордо заправляла волосся за ліве вухо, відкриваючи вишневі квіти.

—Кумедно боятися таких гарних речей, – сказав Тім дорогою до кінотеатру.

—Не так уже й погано ставати деревом.

—Ні! Має бути спосіб це спинити.

—Він є. Сподіваюся.... Хвилинку...

Триска відчула щось дуже дивне – вона не могла ворухнути руками, і ноги наче вросли у землю.

—Тіме...

Той повернувся й підбіг до однокласниці. Триска перетворювалась на дерево. Її тіло обростала дерев'яна кора, яка тепер укрила навіть одяг. Пальці рук перетворилися на гілки, які тепер тільки довшали й укривалися вишневими квітками. Дівчинка хотіла помахати руками, щоби якимось це спинити, проте тулуб так і застиг у дивному русі.

—Тро! – закричав Тім, він хотів підійти ближче, та заважали вигнуті гілки. Школяр зумів лише простягнути крізь них свою руку й торкнутися щоки Триски.

Тіме, я ж не помру, я просто стану деревом і ростиму далі. І все розумітиму. Нехай так, але...Я ХОЧУ ЖИТИ.

Із цими словами її обличчя перетворилося на кору, волосся підлетіло вгору і стало гілками. Ноги впились у землю, ставши розлогими коренями, які швидкістю свого росту збили Тіма з ніг. Той відлетів на кілька метрів й упав на землю. Школяр підвів погляд. На місці, де кілька секунд тому стояла Триска, тепер була вишня – невисоке дерево з тонким кривим стовбуром, дуже темним, але майже непомітним через усю товщу квітів на ньому. Віддалік крона здавалася майже білою.

Була весна – початок квітня. Вітер теплий. Людей на вулицях небагато, але кожен, хто йде, озирається, щоби подивитись на яскраву квітучу вишню. Вона розкинулася на вулиці між зелені. У стовбурі досі читалася дівоча постать, та всі знали, що дуже скоро вона стане звичайнісіньким деревом... Але... Тім помітив, як білі квітки одна за одною спалахнули червоним світлом. Ще кілька секунд, і всю крону залило пурпурове сяйво. Поволі воно перекинулося на стовбур, корені. Те світло було таким яскравим, що Тімові довелося затулити очі рукою. Перехожі з усієї вулиці спинялися й завмирили, відкривши роти.

Яскравий спалах. Щось, подібне до вибуху. Все на мить стало червоним. Коли Тім нарешті зміг розплющити очі, найперше помітив, як із неба падають білі пелюстки. По спині пробіг мороз, школяр подумав, що то могла вибухнути вишня, тобто його однокласниці... Багряне світло вщухло, Тім підвів погляд і побачив – навпроти стояла Триска. Її руки знову були звичайними, як і завжди. І жодних квітів за вухом. Вона була жива...

***

Це почалося раптово – люди перетворювались на дерева. Вчені вважали це хворобою й оголосили епідемію. Але вони не знали, чим викликана дивна недуга. Людьми. Її створили ми. Деревами ставали всі, хто не хотів жити, хто втрачав сенс існування,

хто не бачив світла й не хотів розплющити очі. Останніми словами Іриної бабусі були: «Я, мабуть, вже просто не маю жити...» Коли школярка сказала: «Ненавиджу своє життя», вона теж підписала собі вирок і почала перетворюватись, але в душі ВЖЕ була дерев'яною. Вона сказала: «Не так уже й погано ставати деревом» і зробилася ним, але не таким, як інші. Вулиці були заповнені РІВНИМИ в'язами й смереками, кленами й тополями. Усі вони приймали свою долю й завмирили непорушно, вони й не намагалися боротись. І складно повірити, що за майже десять років не знайшлося жодної такої ж Іриски, яка би з останнім подихом сказала: «Я хочу жити».

Вони – живі, їм ще дано
Співать, кричать, а я не в змозі.
Я буду тільки відчувать,
Сховавшись тихо у тривозі.
Та бачу, як палахкотять
У них всередині багаття.
Вони ж настійливо мовчать,
Чекаючи свого прокляття.
Воно вже скоро. Вже летить.
Воно уже не за горами.
Та я вже зараз бачу світ,
Укритий липами й дубами.

Живе дерево